Szakköri feladatok

2020. szeptember 28.-ra

Szükséges előismeretek: helyvektor, sebességvektor, gyorsulásvektor, Fermat-elv, kényszerfeltételek, görbevonalú mozgások, centripetális és tangenciális gyorsulás, szögsebesség;

F1. Egy fiú a BA és BC félegyenesekkel határolt öböl BC partja közelében lévő H házban lakik. Az öböl két partja φ szöget zár be egymással. A fiú háza a parttól d távolságra, a B ponttól pedig $\sqrt{d^2+\ell^2}$ távolságra van. A fiú szeretné megtalálni az öböl AB partján azt a P pecázóhelyet, amelyet a H háztól a legrövidebb idő alatt tud elérni sétával és evezéssel. A fiú n-szer gyorsabban tud gyalogolni a szárazföldön, mint amilyen gyorsan evezni a vízen. Milyen távol van az ideális P pecázóhely a B ponttól? Adatok: $d = 300$ m, $\ell = 1000$ m, $\varphi = 40°$, $n = 4/3$.

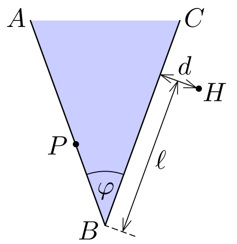

F2. Alaszkai *aranyásók* népes csoportja egy széles folyóhoz érkezik. A túlsó parton – éppen szemben – egy hatalmas *aranyrögöt* pillantanak meg. Amelyikük először ér oda, az kapja meg a bányaművelés jogát. Milyen útvonalat válasszon Joe, ha ugyanolyan gyorsan tud evezni a vizen, mint gyalogolni a szárazföldön? Határozzuk meg Joe legkedvezőbb útvonalát, ha sebességének és a folyó sebességének aránya az *aranymetszés* arányszámánál a) nagyobb, b) kisebb.

F3. Egy élményfürdőben vízicsúszdát szeretnének építeni két különböző magasságú, egymástól bizonyos távolságra elhelyezkedő oszlop A és B tetőpontja közé (a B pont alacsonyabban van az A pontnál). A súrlódásmentesnek feltételezett csúszdát úgy tervezik meg, hogy azon a legrövidebb idő alatt csússzon A-ból B-be egy gyerek. Milyen alakú legyen a csúszda? (*Útmutatás:* Próbáljuk belátni, hogy a keresett görbe ciklois!)

F4. Két egyforma, 2ℓ hosszúságú rudat tengelyesen összekapcsolunk, majd az egyik rúd szabad végét szintén tengelyesen egy falhoz rögzítjük úgy, hogy a rudak csak egy síkben tudjanak mozogni. A másik rúd szabad végét a faltól 3ℓ távolságra lévő egyenes mentén állandó v sebességgel mozgatjuk. Határozzuk meg a rudak összeillesztési pontjának gyorsulását, amikor

a) a falhoz csatlakoztatott rúd vízszintes;

b) az összeillesztési pont sebessége nulla.

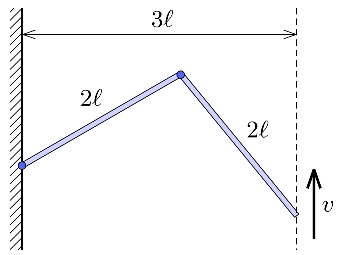

F5. Egy henger palástjára fonalat csévéltünk, melynek szabad vége egy függőleges falhoz van rögzítve. A henger vízszintes felületen áll, amit állandó v sebességgel húzunk (a henger tengelyére merőleges irányban). Adjuk meg a henger tengelyének sebességét a fonál függőlegessel bezárt α szögének függvényében! A henger nem csúszik meg a felületem.

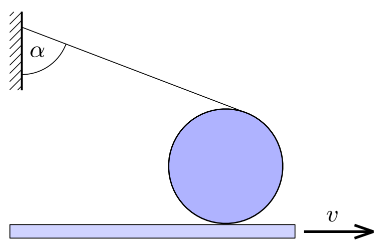

F6. Kör alakú versenypálya adott pontjából egy versenyző motorkerékpárral kezdősebesség nélkül indul, és végig úgy mozog, hogy gyorsulásának *nagysága* állandó. A motorkerékpár a versenypálya mely pontján éri el maximális sebességét?